

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Cdo/225/2019
Identifikačné číslo spisu:	7112230301
Dátum vydania rozhodnutia:	25.08.2020
Meno a priezvisko:	Mgr. Dušan Čimo
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2020:7112230301.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu Ing. U. F., trvale bytom X., zastúpeného JUDr. Ľubošom Petrovským, advokátom v Košiciach, Štúrova 20, proti žalovanej T-Systems Slovakia s.r.o., so sídlom v Košiciach, Žriedlová 13, zastúpenej splnomocnenkyňou Vojčík & Partners, s.r.o., so sídlom v Košiciach - mestskej časti Juh, Rázusova 23, o určenie neplatnosti okamžitého skončenia pracovného pomeru, vedenom na Okresnom súde Košice I pod sp.zn. 39Cpr/1/2012, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 15. novembra 2018 sp.zn. 3 CoPr/9/2017, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 15. novembra 2018 sp.zn. 3CoPr/9/2017 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d ě a ľ š i e k o n a n i e .

Odôvodnenie

1. Okresný súd Košice I (ďalej tiež len „súd prvej inštancie“) rozsudkom zo 7. júla 2017 (v poradí druhým) zamietol žalobu, ktorou sa žalobca na žalovanej domáhal určenia, že okamžité skončenie pracovného pomeru žalovanou dňom 26. septembra 2012 je neplatné a jeho pracovný pomer u žalovanej, založený pracovnou zmluvou z 1. októbra 2008 naďalej trvá.

2. Súd prvej inštancie rozsudok odôvodnil tým, že pracovný pomer žalobcu bol ukončený okamžitým skončením podľa § 68 ods. 1 písm. b/ Zákonníka práce (zákona č. 311/2001 Z.z. v znení neskorších zmien a doplnení, ďalej tiež len „Zák. práce“) z dôvodu závažného porušenia pracovnej disciplíny, ktorého sa mal žalobca dopustiť konaním hrubo urážajúcim viacerých kolegov na Outdoorovom tréningu tímu Engineering Systems Management SK 02 v dňoch 18. a 19. septembra 2012, svojimi vyjadreniami a konaním a tým mal porušiť základné povinnosti zamestnanca uvedené v § 81 písm. c/ Zákonníka práce, ako aj Príručku pre zamestnanca, bod 3.3.3. Sexuálne obťažovanie, Smernicu „Zamestnanecké vzťahy“, bod 4.9. Zákaz diskriminácie a obťažovania, bod 5 Spoločenská zodpovednosť a Etický kódex, bod 2.2. Konáme zodpovedne a s rešpektom. Žalobca prevzal okamžité skončenie pracovného pomeru 26. septembra 2012 a následne listom z 18. októbra 2012 oznámil žalovanej, že okamžité skončenie pracovného pomeru považuje za neplatné, trvá na ďalšom zamestnávaní a prideľovaní práce, tvrdiac, že sa nedopustil verbálnych útokov opísaných v okamžitom

skončení pracovného pomeru, resp. časť z nich sa mala odohrať mimo pracovného času, a preto nemôžu byť porušením pracovnej disciplíny, okrem iného z dôvodu, že nespĺňajú zákonnú požiadavku neprimeranej závažnosti. Súd prvej inštancie v odôvodnení rozsudku uzavrel, že výpoveďami svedkov bolo preukázané, že žalobca sa dopustil slovných urážok a fyzického útoku voči svojmu kolegovi G. X. sexuálnymi narážkami obťažoval kolegyniu Y., čo je v rozpore s čl. 2 základných zásad Zák. práce, že výkon práv a povinností vyplývajúcich z pracovnoprávných vzťahov musí byť v súlade s dobrými mravmi. Konaním žalobcu hrubo urážajúcim viacerých kolegov došlo k vytvoreniu negatívneho pracovného prostredia, čo je v rozpore so základnými princípmi kolegiality, vzťahy v kolektíve boli rozvrátené a dôvera voči osobe žalobcu je neobnoviteľná, preto od žalovanej nemožno spravodlivo žiadať, aby žalobcu naďalej zamestnávala. Po právnom posúdení podľa § 68 ods. 1 a 2 a § 70 Zák. práce súd prvej inštancie dospel k záveru, že okamžité skončenie pracovného pomeru, ktoré dala žalovaná žalobcovi dňa 26. septembra 2012, je platné.

3. Krajský súd v Košiciach (ďalej tiež len „odvolací súd“ a spolu so súdom prvej inštancie tiež len „nižšie súdy“) na odvolanie žalobcu rozsudkom z 15. novembra 2018 sp.zn. 3 CoPr/9/2017 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku (zákona č. 160/2015 Z. z. v znení zákona č. 87/2017 Z.z. a dnes už i zákona č. 350/2018 Z.z., ďalej tiež len „C.s.p.“) potvrdil ako vecne správny a v celom rozsahu sa stotožnil so závermi súdu prvej inštancie vo vzťahu k posúdeniu intenzity porušenia pracovnej disciplíny zo strany žalobcu a okolností, za ktorých došlo k jej porušeniu a so záverom, že aj s ohľadom na interné predpisy žalovanej ako zamestnávateľa, rovnako ako aj so zreteľom na základné princípy Zák. práce je výpoveď daná žalobcovi platná.

4. Proti takémuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie, v ktorom navrhol, aby dovolací súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu podľa ust. § 449 ods. 1 C.s.p. zrušil v celom rozsahu a podľa odseku 2 toho istého ustanovenia zrušil i rozsudok súdu prvej inštancie a vec mu vrátil na ďalšie konanie, eventuálne aby sám zmenil napadnutý rozsudok vyhovením žalobe.

5. Žalobca dovolaním namietal, že v konaní došlo k vade v zmysle § 420 písm. e/ C.s.p. Poukázal na skutočnosť, že dôvodom vylúčenia sudcu Krajského súdu v Košiciach JUDr. Ladislava Duditša, ktorý rozhodoval o odvolaní žalovanej v roku 2016, ako aj o odvolaní žalobcu v roku 2017, je pomer k zástupcovi strany sporu. Dovolateľ zistil dôvod vylúčenia sudcu potom, čo boli zverejnené návrhy na voľbu kandidátov na sudcov Ústavného súdu SR v mesiaci január 2019, kde medzi inými bol kandidátom i sudca JUDr. Ladislav Duditš. Návrh kandidáta JUDr. Ladislava Duditša podala Právnická fakulta UPJŠ v Košiciach (ďalej tiež len „PrF UPJŠ“), čo podľa dovolateľa svedčí okrem iného o tom, že tento má s predstaviteľmi PrF UPJŠ veľmi dobré vzťahy, pričom bývalým dekanom PrF UPJŠ je prof. JUDr. P. X. CSc., teda (ako tvrdí žalobca) jeden z partnerov právnej zástupkyne žalovanej. Druhou skutočnosťou vylúčenia je, že podľa dekanky PrF UPJŠ JUDr. Ladislav Duditš dlhodobo spolupracuje s Katedrou občianskeho práva fakulty ako v pedagogickom procese, tak i vo vedecko-výskumnej činnosti a podľa dovolateľových ďalších zistení pôsobí JUDr. Ladislav Duditš aj ako člen skúšobnej komisie pri štátnych skúškach, pričom vedúcim katedry občianskeho práva PrF UPJŠ v Košiciach je dlhodobo prof. JUDr. P. X., CSc. JUDr. Ladislav Duditš je taktiež študentom externého doktorandského štúdia v študijnom odbore Občianske právo, teda na katedre občianskeho práva, ktorej vedúcim je už spomínaný prof. JUDr. P. X., CSc. JUDr. Ladislav Duditš je tak podriadeným prof. JUDr. P. X., CSc., ktorý je zrejme i jeho školiteľom. Vyššie uvedené skutočnosti podľa dovolateľa preukazujú, že medzi predsedom senátu odvolacieho súdu JUDr. Ladislavom Duditšom a právnym zástupcom žalovanej v osobe prof. JUDr. P. X., CSc. je dlhoročný vzťah takej intenzity, že existujú pochybnosti o jeho nezaujatosti a vo veci tak rozhodoval vylúčený sudca.

6. Žalobca vyvodzoval prípustnosť svojho dovolania taktiež z toho, že oba nižšie súdy dôvodné a ním namietané argumenty, zásadne pre rozhodnutie, účelovo ignorovali, rozsudky vo vzťahu k nim vôbec neodôvodnili, a preto sú nepreskúmateľné a arbitrárne, čím nižšie súdy nesprávnym procesným postupom znemožnili žalobcovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a svoje konanie tak zaťažili vadou v zmysle § 420 písm. f/ C.s.p. Výtýkanú požiadavku riadneho odôvodnenia rozsudku vyzdvihuje žalobca najmä preto, že súd prvej inštancie žalobe najskôr vyhovel, a napriek tomu, že po zrušení rozsudku odvolacím súdom nebolo

vo veci vykonané ďalšie dokazovanie a neboli prednesené žiadne nové argumenty strán, žalobu zamietol, pričom presvedčivo, jasne a výstižne nevysvetlil, na základe čoho vydal úplne opačné rozhodnutie. Ide konkrétne o posúdenie Outdoorového tréningu ako pracovnej cesty, konfliktov s kolegom mimo pracovnej doby a dodržiavanie pracovnej disciplíny, ako aj ich časovej, miestnej a vecnej súvislosti s plnením pracovných úloh. Dovolateľ tiež tvrdí, že nakoľko žalovaná hradením alkoholických nápojov umožňovala porušovanie pracovnej disciplíny, nemohla tak vyžadovať jej dodržiavanie.

7. Vytýkané nesprávne právne posúdenie v zmysle ust. § 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p. (dovolateľom mylne označené ako ust. § 421 ods. 1 písm. c/ C.s.p.), teda nesprávne rozhodnutie odvolacieho súdu závisiace od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená, vidí žalobca v otázkach: „či outdoorový tréning je alebo nie je pracovnou cestou; kedy je možné porušiť pracovnú disciplínu, a teda, či len v pracovnom čase, alebo aj mimo neho; či je alebo nie je porušením pracovnej disciplíny aj udalosť - konflikt, ktorý nemá časovú, miestnu a hlavne vecnú súvislosť s plnením pracovných úloh; či je zamestnanec povinný dodržiavať pracovnú disciplínu, resp. či môže porušiť pracovnú disciplínu v prípade, ak mu zamestnávateľ umožní a hradí konzumáciu alkoholických nápojov; či konanie, ktoré je žalobcovi pripisované, je takej intenzity, že by mohlo byť považované za závažné porušenie pracovnej disciplíny?“ Podľa dovolateľa pritom správnymi odpoveďami na otázky zhora sú tie, podľa ktorých outdoorový tréning nemožno považovať za pracovnú cestu, nakoľko z jeho programu je zrejmé, že tu nedochádza k výkonu práce, ani k úkonom v priamej súvislosti s plnením pracovných úloh a rovnako tvrdí, že k väčšine konfliktov kladených mu za vinu došlo až vo večerných hodinách, teda mimo pracovnej doby a vo voľnom čase zamestnancov, ako aj pod vplyvom alkoholických nápojov, ktorých konzumáciu žalovaná ako zamestnávateľ bez obmedzenia množstva hradila. Konflikty teda podľa žalobcu nemali žiadnu časovú, miestnu ani vecnú súvislosť k výkonu práce, v ktorej súvislosti upozornil na rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp.zn. 21Cdo 633/2006.

8. Žalovaná navrhla dovolanie zamietnuť, majúc za to, že žalobca v dovolaní neuvádza žiadne relevantné okolnosti, rozhodnutia súdov oboch inštancií boli dostatočne odôvodnené a s rozhodujúcimi skutočnosťami sa konajúce súdy riadne vysporiadali.

I.

9. Podľa § 420 písm. e/ C.s.p. dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd.

10. Váda konania podľa § 420 písm. e/ C.s.p. má podľa dovolateľa spočívať v tom, že v odvolacom konaní rozhodoval vylúčený sudca.

11. V súvislosti s posúdením opodstatnenosti tejto námietky dovolací súd poukazuje na rozhodnutie najvyššieho súdu publikované ako judikát R 59/1997, v zmysle ktorého neexistencia žiadneho rozhodnutia alebo existencia právoplatného rozhodnutia nadriadeného súdu o tom, že sudca je alebo nie je vylúčený z prejednávania a rozhodovania vecí, nebráni dovolaciemu súdu pri skúmaní podmienok prípustnosti dovolania v zmysle ustanovenia § 237 ods. 1 písm. g/ O.s.p. (Občianskeho súdneho poriadku, teda zákona č. 99/1963 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení) posúdiť túto otázku samostatne. Tento záver najvyššieho súdu je naďalej aktuálny vo vzťahu k ustanoveniu § 420 písm. e/ C.s.p. (ktoré oproti skoršej úprave nedoznalo obsahovej zmeny).

12. Sudca je vylúčený z prejednávania a rozhodovania sporu, ak so zreteľom na jeho pomer k sporu, k stranám, ich zástupcom alebo osobám zúčastneným na konaní možno mať odôvodnené pochybnosti o jeho nezáujatosti (§ 49 ods. 1 C.s.p.). Účelom úpravy pojatej do práve odcitovaného ustanovenia je prispieť k nestrannému prejednávaniu sporu, k nezáujatému prístupu súdu k stranám alebo k ich zástupcom a tiež predísť možnosti neobjektívneho rozhodovania. Z pohľadu uvedeného ustanovenia je právne významný vzťah sudcu, ktorým môže byť len niektorý z nasledujúcich vzťahov: a/ k sporu (o

vzťah tejto povahy ide napríklad vtedy, keď sudca je priamo stranou sporu alebo osobou zúčastnenou na konaní, keď má osobný záujem na určitom výsledku konania, vtedy, keď sudca verejne - napríklad prostredníctvom médií alebo iným spôsobom vyjadril právny názor na spor, ktorý je objektívne spôsobilý ohroziť jeho nestrannosť alebo tiež vtedy, ak sú tu konkrétne skutočnosti nasvedčujúce získaniu sudcom poznatkov o veci inak, než spôsobom predpokladaným právom, teda najmä dokazovaním), b/ k stranám [o takýto vzťah ide v prípade vzťahu sudcu, ktorý má buď charakter rodičovského, manželského, súrodeneckého alebo iného blízkeho rodinného vzťahu či relevantného osobného vzťahu (tak pozitívneho, ako aj negatívneho)], c/ k ich zástupcom alebo osobám zúčastneným na konaní (viď vyššie pod b/).

13. Pri posudzovaní dôvodnosti námietky uplatnenej dovolaním žalobcu vo vzťahu k sudcovi JUDr. Ladislavovi Duditšovi, predsedovi senátu odvolacieho súdu, o skutočnostiach majúcich prívodiť jeho vylúčenie z prejednávania a rozhodovania sporu, najvyšší súd vychádzal zo zákonnej prezumpcie nestrannosti sudcu a z toho, že výnimky z tejto prezumpcie stanovuje iba zákon. Sudca je totiž vo všeobecnosti vylúčený z prejednávania a rozhodovania sporu (len vtedy alebo až vtedy), ak so zreteľom na jeho pomer k sporu, k stranám, ich zástupcom alebo osobám zúčastneným na konaní možno mať odôvodnené pochybnosti o jeho nezaujatosti.

14. Existencia odôvodnených pochybností závisí vždy od posúdenia konkrétnych okolností prípadu a podľa objektívneho kritéria sa musí rozhodnúť, či preukázateľne existujú skutočnosti, ktoré môžu spôsobiť vznik pochybností o nestrannosti sudcu (pozri tiež Fey proti Rakúsku). Pri rozhodovaní, či je daný oprávnený dôvod na obavu, že konkrétny sudca nie je nestranný, je stanovisko osoby oprávnenej namietať zaujatosť dôležité, ale nie rozhodujúce; určujúce je to, či sa môže táto obava považovať objektívne za oprávnenú. To znamená, že nie je možné vychádzať iba zo subjektívnych aspektov nestrannosti sudcu, ale aj z hmotnoprávneho rozboru skutočností, ktoré k týmto subjektívnym pochybnostiam viedli. K vylúčeniu sudcu z prejednávania a rozhodnutia sporu - ako už bolo spomenuté vyššie - môže dôjsť iba vtedy, ak je evidentné, že pomer sudcu k sporu, k stranám, ich zástupcom alebo osobám zúčastneným na konaní dosahuje takej povahy a intenzity, že aj napriek uvedomovaniu si ním zákonom stanovených povinností nebude schopný nezávisle a nestranne rozhodovať (*sine ira et studio*).

15. O kvalifikovaný pomer sudcu k stranám sporu, ich zástupcom a podľa úpravy v C.s.p. aj k zúčastneným osobám ide najmä vtedy, ak by bol založený na príbuzenskom alebo rýdzo osobnom (pozitívnom alebo negatívnom) pomere k takýmto osobám.

16. Existencia takejto okolnosti nebola u sudcu Krajského súdu v Košiciach JUDr. Ladislava Duditša zistená. Zo spisu nevyplývajú žiadne také skutočnosti, ktoré by preukazovali vzťah, či už rodičovský, súrodenecký, blízky rodinný alebo osobný, štatutárneho orgánu právnej zástupkyne žalovanej AK Vojčik & Partners, s.r.o. v osobe advokáta JUDr. Lea Teodora Vojčíka, k sudcovi JUDr. Ladislavovi Duditšovi. Prof. JUDr. P. X., CSc. ako osoba s tvrdým vzťahom k sudcovi pritom nie je právnym zástupcom, resp. členom právnickej osoby (tzv. advokátskej obchodnej spoločnosti), ktorá je zástupkyňou žalovanej. Samotná spolupráca JUDr. Ladislava Duditša s Katedrou občianskeho práva PrF UPJŠ v pedagogickom procese či vedecko-výskumnej činnosti, jeho externá doktorantúra na nej, či nominácia JUDr. Ladislava Duditša za kandidáta na sudcu Ústavného súdu SR nie sú zákonnými dôvodmi, ktoré by ho vylučovali z prejednávania a rozhodovania daného sporu. Základom pre vylúčenie sudcu môžu totiž byť len objektívne existujúce zákonné dôvody, nie však púha subjektívna domnienka o možnej neobjektívnosti sudcu, ktorú namietajúca strana sporu nevie ničím konkretizovať a ktorá je vytvorená na základe nepreukázaných a ničím nedoložených tvrdení strany. Na tvrdenia takéhoto charakteru nemôže byť v konaní o námietke zaujatosti sudcu prihliadnuté.

17. Na základe uvedeného dovolací súd pochybnosti žalobcu ohľadom nezaujatosti sudcu odvolacieho súdu nepovažuje za také, ktoré by mohli mať právnu relevanciu a je toho názoru, že sú motivované tým, že nebolo rozhodnuté podľa jeho predstavy. Hodnotenie správnosti súdneho konania vrátane dokazovania, resp. rozhodovania však nepatrí strane spo-ru (účastníkovi konania) a nemôže objektívne zakladať pochybnosti o nezaujatosti sudcu.

18. Z týchto dôvodov dospel najvyšší súd k záveru, že dovolateľ neopodstatnene tvrdí, že v konaní došlo k procesnej vade zmätočnosti uvedenej v § 420 písm. e/ C. s. p., preto prípustnosť dovolania v zmysle tohto ustanovenia z dôvodu, že rozhodoval vylúčený sudca, nie je daná.
II.

19. Podľa § 420 písm. f/ C.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

20. Procesným postupom v zmysle § 420 písm. f/ C.s.p. sa v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu rozumie (len) faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu (1 Cdo 166/2018, 2 Cdo 19/2019, 3 Cdo 150/2018, 4 Cdo 27/2018, 5 Cdo 21/2018, 7 Cdo 27/2019, 8 Cdo 181/2018), teda sama procedúra prejednávania veci (to, ako súd viedol konanie, vykonával dokazovanie, zohľadňoval procesné oprávnenia strán spo-ru, dbal o ich rovné postavenie a vytváral im procesnú možnosť na realizáciu ich procesných oprávnení v súlade so zákonom). Pojem „procesný postup“ principiálne nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním na meritórnu rozhodovaciu činnosť súdu; je ním len samotný priebeh konania, nie však rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou (návrhom) uplatneného nároku (1 Cdo 228/2017, 2 Cdo 220/2017, 3 Cdo 110/2017, 4 Cdo 128/2017, 5 Cdo 45/2018, 7 Cdo 35/2018, 8 Cdo 56/2017, 1 VCdo 2/2017).

21. O nesprávny procesný postup, ktorý je relevantný podľa § 420 písm. f/ C.s.p., ide v prípade takého vedenia sporu, pri ktorom konajúci súd nerešpektuje procesné ustanovenia všeobecne záväzných právnych predpisov upravujúcich civilné sporové (mimosporové) konanie, v dôsledku čoho je strane zmarená možnosť jej aktívnej účasti na konaní a prekazená realizácia jej patriacich procesných práv až v takej miere (intenzite), že tým dochádza k porušeniu jej práva na spravodlivý proces (porovnaj napríklad R 129/1999 a 1 Cdo 202/2017, 2 Cdo 162/2017, 3 Cdo 22/2018, 4 Cdo 87/2017, 5 Cdo 112/2018, 7 Cdo 202/2017, resp. 8 Cdo 85/2018).

22. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestranom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

23. Z obsahu dovolania (§ 124 ods. 1 C.s.p.) vyplýva, že žalobca vytýka nižším súdom nesprávnosť alebo neúplnosť skutkových zistení súdov, nevykonanie niektorých dôkazov, nesprávne vyhodnotenie vykonaných dôkazov, ako aj prijatie nenáležitých skutkových záverov. Najvyšší súd preto pripomína, že nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu nie je v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu považované za vadu konania v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ C.s.p. (1 Cdo 41/2017, 2 Cdo 232/2017, 3 Cdo 26/2017, 4 Cdo 56/2017, 5 Cdo 90/2017, 7 Cdo 11/2017, 8 Cdo 187/2017). Súlad tohto právneho názoru s Ústavou (ústavným zákonom SNR č. 460/1992 Zb. v znení neskorších ústavných zákonov) posudzoval Ústavný súd Slovenskej republiky, nedospel však k záveru o jeho ústavnej neudržateľnosti (II. ÚS 465/2017).

24. Za procesnú vadu konania v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ C.s.p. pritom v žiadnom prípade nemožno považovať ani to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa. Dovolací súd považuje za potrebné poznamenať, že pri posudzovaní, či odôvodnenie rozhodnutia zodpovedá zákonným požiadavkám, sa nezaoberá jeho vecnou správnosťou, teda správnosťou

skutkových a právnych záverov v ňom obsiahnutých.

25. Tvrdenie žalobcu, že nižšie súdy postupovali v rozpore s ustanovením § 220 ods. 3 C.s.p., keď v odôvodnení rozhodnutia nevysvetlili, ako posúdili skutkové tvrdenia a právne argumenty, ako vyhodnotili dôkazy a ako vec právne posúdili, podľa názoru dovolacieho súdu neobstoí. Odvolací súd v bode 9. uznesenia vyslovil, že odôvodnenie súdu prvého stupňa obsahuje podstatné náležitosti a skutočnosti, z ktorých je možné vyvodiť, z akých dôvodov súd dospel k svojmu rozhodnutiu. Už v uznesení z 21. januára 2016 pritom odvolací súd uviedol, že súd prvého stupňa (dnes inštancie) v rozsudku z 30. júla 2014 správne ustálil, že účasť na Outdoorovom tréningu je potrebné považovať za pracovnú cestu a tým aj za plnenie pracovných úloh. Súd prvej inštancie v odôvodnení svojho druhého rozsudku zo 7. júla 2017 uviedol, že právna kvalifikácia závažného porušenia pracovnej disciplíny závisí na okolnostiach konkrétneho prípadu, pričom by sa malo prihliadnuť nielen k osobe zamestnanca, k pracovnej pozícii, ktorú zastáva, k miere zavinenia, spôsobu porušenia pracovnej disciplíny, ale aj k času a situácii, v ktorom došlo k porušeniu pracovnej disciplíny. Zamestnávateľ môže bližšie špecifikovať prípady závažného porušenia pracovnej disciplíny vo svojom vnútornom predpise, súd však pri rozhodovaní o platnosti okamžitého skončenia pracovného pomeru nie je právne viazaný takýmto vymedzením zo strany zamestnávateľa. Výpoveďami svedkov bolo súdu preukázané, že žalobca urážal svojich kolegov počas celého Outdoorového tréningu, fyzicky napadol kolegu p. G. X. a robil sexuálne slovné narážky na p. V. Y., pričom žalobca potvrdil, že poznal princípy a morálne zásady zamestnávateľa a bol s nimi oboznámený. Súd dospel k záveru, že uvedené nevhodné konanie žalobcu je v rozpore s čl. 2 základných zásad Zák. práce, že výkon práv a povinností vyplývajúcich z pracovnoprávných vzťahov musí byť v súlade s dobrými mravmi, a došlo tak k vytvoreniu negatívneho pracovného prostredia v rozpore so základnými princípmi kolegiality, vzťahy v kolektíve boli rozvrátené a dôvera voči osobe žalobcu je neobnoviteľná. Žalovaná dala žalobcovi okamžité skončenie pracovného pomeru nie preto, že požíval počas Outdoorového tréningu alkohol, ale kvôli jeho neakceptovateľnému hrubému správaniu sa voči ostatným kolegom, ktorého sa dopúšťal aj počas trvania pracovného pomeru u žalovanej a vyvrcholilo práve na Outdoorovom tréningu. Odvolací súd v bode 13. odôvodnenia poukázal aj na svoje predchádzajúce rozhodnutie z 21. januára 2016, v ktorom vytýkal súdu prvého stupňa nesprávne vyhodnotenie dokazovania, neuložil však súdu povinnosť zopakovať či vykonať nové dokazovanie, uložil mu len úlohu vyhodnotiť už vykonané dôkazy tak, aby bolo možné skutkovo vyhodnotiť konkrétne vytýkané porušenia pracovnej disciplíny zo strany žalobcu. V bode 19. odôvodnenia odvolací súd opätovne vyslovil názor, ktorý je v zhode s názorom súdu prvej inštancie, a to, že účasť na teambuildingu je potrebné považovať za výkon práce, ktorá sa započítava do pracovného času zamestnancov, ktorí sa tejto aktivity zúčastnili. Odvolací súd sa v odôvodnení uznesenia v plnom rozsahu stotožnil so závermi súdu prvej inštancie vo vzťahu k posúdeniu intenzity porušenia pracovnej disciplíny zo strany žalobcu a okolností, za ktorých došlo k jej porušeniu, pričom nie je ospravedlnením, že aj ostatní účastníci tréningu požívali alkoholické nápoje, keď z ich strany nedošlo ku konaniu porovnateľnému s negatívnymi dôsledkami s konaním žalobcu. K ďalším odvolacím námietkam odvolací súd uviedol, že je bez právneho významu skutočnosť, že počas výkonu pracovných úloh neboli zo strany zamestnávateľa voči žalobcovi žiadne výhrady, keďže predmetom posudzovania pracovnej disciplíny bola vysoká intenzita porušenia pracovnej disciplíny spočívajúca v nevhodnom správaní žalobcu a je preto bez právneho významu aj to, že žalobca nebol pred tým napomínaný iným spôsobom.

26. V dovolaní žalobca uviedol tiež to, že procesný postup nižších súdov mal znaky vady zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ C.s.p. v dôsledku toho, že súdy rozhodli arbitrárne a ich rozhodnutia sú nepreskúmateľné.

27. K otázke nepreskúmateľnosti rozhodnutia súdu a jej právnym dôsledkom prijala občianskoprávne kolégium najvyššieho súdu v decembri 2015 stanovisko (R 2/2016), právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku“. I keď C.s.p. v súvislosti s úpravou dovolania a dovolacieho konania nepozná pojem „iná vada“ tak, ako ho uvádzali ustanovenia O.s.p., je

nepochybné, že k procesným vadám odlišným od väd zmätočnosti (k vadám označovaným predchádzajúcou právnou úpravou ako „iná vada“) môže v praxi všeobecných súdov dochádzať (a dochádza) aj v súčasnosti. Toto stanovisko je preto v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu považované za naďalej aktuálne (1 Cdo 228/2017, 2 Cdo 101/2017, 3 Cdo 92/2018, 4 Cdo 59/2017, 5 Cdo 45/2018, 7 Cdo 141/2017, 8 Cdo 49/2017) a i Ústavný súd Slovenskej republiky ho považuje za súladné s právnou úpravou obsiahnutou v C.s.p. (I. ÚS 61/2019).

28. Druhá veta stanoviska R 2/2016 predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa napríklad tých prípadov, v ktorých rozhodnutie súdu (či už vo vzťahu ku komplexu v spore riešených otázok, alebo aj len jednej, avšak pre výsledok sporu rozhodujúcej otázke), neobsahuje žiadne odôvodnenie.

29. Ustanovenie § 387 ods. 2 C.s.p. pritom umožňuje (tak ako aj skoršie ustanovenie § 219 ods. 2 O.s.p.) odvolaciemu súdu, aby sa v potvrdzujúcom rozsudku, ktorým sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, obmedzil len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia doplnil ďalšie dôvody. Aj v takom prípade je však v zmysle § 387 ods. 3 vety druhej C.s.p. povinný vysporiadať sa s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní. Podobne judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva síce nevyžaduje, aby na každý argument strany bola v odôvodnení rozhodnutia súdu daná odpoveď, trvá však na tom, že ak ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď súdu práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - A, s. 12, § 29, Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - B, Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

30. Podľa názoru dovolacieho súdu došlo práve postupom odvolacieho súdu v ostatnej zmieňovanej súvislosti k procesnej vade podraditeľnej pod druhú vetu stanoviska R 2/2016. Odvolací súd sa totiž v odôvodnení svojho rozsudku náležite nevysporiadal s argumentáciou žalobcu uvádzanou v odvolaní pod označením „druhý a tretí zásadný argument“, ktorá si vyžadovala špecifickú odpoveď. Išlo o argumentáciu, v rámci ktorej žalobca namietal, že je zrejmé, že on ako zamestnanec nie je povinný dodržiavať pracovnú disciplínu 24 hodín denne, teda aj mimo pracovnej doby a vo svojom voľnom čase, ale len v čase pracovnom a je teda dôležitým fakt, že k väčšine konfliktov vrátane konfliktu s kolegom X. došlo až vo večerných hodinách, teda mimo pracovnej doby definovanej pracovnou zmluvou so žalovanou a aj po skončení programu outdoorového tréningu, a teda vo voľnom čase zamestnancov. Žiaden z nižších súdov sa nevysporiadal s týmto argumentom žalobcu, resp. z odôvodnení ich rozhodnutí nevyplyva, ako, prečo a či vôbec ho súd posúdil. Z odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu rovnako nie je možné určiť, ako súd posúdil časovú, miestnu a predovšetkým vecnú súvislosť konfliktov žalobcu (ako tretí argument, uvedený žalobcom, ku ktorému žalobca uviedol i rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp.zn. 31Cdo 633/2006, čím zdôraznil dôležitosť časového, miestneho a hlavne vecného teda účelového vzťahu k výkonu práce, teda skutočnosť, že i pokiaľ ide o pracovnú cestu, nie je možné považovať všetky činnosti zamestnanca po dobu jej trvania za úkony, ktoré súvisia s plnením pracovných úloh). Odvolací súd obe otázky síce špecifikuje v bode 4. odôvodnenia, avšak ďalej sa k nim už nevyjadruje.

31. Obsah spisu tak potvrdzuje, že odvolací súd na túto odvoláciu argumentáciu žalobcu mal dať, avšak v skutočnosti nedal špecifickú odpoveď (špecifické odpovede).

32. Z týchto dôvodov preto najvyšší súd dospel k záveru, že dovolanie žalobcu je (hoc aj len z jedného z viacerých uplatnených dôvodov) nielen procesne prípustné (§ 420 písm. f/ C.s.p.), ale tiež dôvodné (§ 431 C.s.p.), lebo je v ňom opodstatnene namietnuté, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

33. Vzhľadom na dôvod zrušenia napadnutého rozsudku dovolací súd už nepristúpil k posudzovaniu opodstatnenosti argumentácie žalobcu týkajúcej sa nesprávneho právneho posúdenia veci odvolacím súdom. Postupoval tak v súlade s rozhodovacou praxou dovolacieho súdu, ktorá sa ustálila na názore,

že v prípade dôvodne namietanej vady zmätočnosti ide o procesnú nesprávnosť, pri ktorej je predčasné posudzovať otázky súvisiace so správnosťou právneho posúdenia veci (1 Cdo 166/2017, 2 Cdo 88/2017, 3 Cdo 146/2018, 4 Cdo 191/2018, 5 Cdo 29/2016, 8 Cdo 70/2017).

34. Ak je dovolanie dôvodné, dovolací súd napadnuté rozhodnutie zruší (§ 449 ods. 1 C.s.p.). Ak dovolací súd zruší napadnuté rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, zastaviť konanie, prípadne postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci patrí (§ 450 C.s.p.). Najvyšší súd v súlade s týmito ustanoveniami preto zrušil len rozsudok odvolacieho súdu a vec vrátil na ďalšie konanie jemu, majúc za to, že náprava zrušením len rozhodnutia odvolacieho súdu je v tomto prípade možná i postačujúca (§ 449 ods. 2 C.s.p.) a vychádzajúc z toho, že tým, komu bolo v tomto prípade namiesto pričítať dovolaním dôvodne vytýkanú vadu zmätočnosti, bol primárne odvolací súd.

35. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 C.s.p.). Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 C.s.p.).

36. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.